

VALTION MATKAILUORGANISAATION SYNTY

Jaakko Paavela

Jaakko Paavela

viestintäneuvos, varatuomari

KTM:n matkailutoimiston toimistopäällikkö 1971 – 1972

Matkailuneuvoston puheenjohtaja 1969 – 1972

KTM:n ylitarkastaja 1967 – 1971

Valtion nykyinen matkailuorganisaatio, lähinnä Matkailun edistämiskeskus, syntyi monen välivaiheen jälkeen. Matkailua ei Suomessa mielletty elinkeinoksi, joka olisi tarvinnut tai ansainnut oman organisaationsa myös valtion hallinnossa. Matkailua ei pidetty yhtenä teollisuuden lajina, jonka edistämistä olisi julkisin toimenpitein pitänyt tukea. Ulkomailta Suomeen suuntautuva matkailu oli varsin vähäistä ja ns. matkailutase oli hyvin negatiivinen. Viennin ja myös valtion hallinnon tukitoimenpiteiden kannalta oli tärkeätä vain ns. savupiipputeollisuus, kuten paperi-, sellu- ja konepajateollisuus. Vähitellen kuitenkin ymmärrettiin myös Suomen mahdollisuudet ns. incoming-toiminnan piirissä.

Valtion hallinnossa oli matkailuasioita hoidettu rajoitetuin resurssein kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön yhden virkamiehen, Jaakko Paavelan, sivutoimena. Lähinnä tehtävät olivat valtion omistamien, etupäässä Lapissa sijaitsevien matkailukiinteistöjen kunnan valvomista sekä huolehtimista eräiden avustusten maksattamisesta. Varsinainen matkailun edistämistoiminta oli Suomen Matkailuliiton tehtävänä. Paineet valtion matkailuorganisaation perustamiseksi kuitenkin kasvoivat. Kauppaneuvos Aki Marteen johtaman Matkailun kehittämiskomitean jälkeen alkoi tapahtua. Matkailu ymmärrettiin vihdoinkin elinkeinoksi ja siirrettiin valtion hallinnossa kauppa- ja teollisuusministeriöön. Perustettiin myös ensimmäinen vain matkailuasioihin keskittyvä ylitarkastajan virka. Tähän virkaan nimitettiin varatuomari Jaakko Paavela 1.3.1967 lukien. Aika pian tämän jälkeen myös perustettiin laajasti matkailuelinkeinoa edustanut matkailuneuvosto, jonka puheenjohtajana vuodesta 1968 toimi Jaakko Paavela. Näihin aikoihin perustettiin ekonomi Heikki Mäen johtama matkailun rahoitukseen osallistuva organisaatio, Matkailun kehitysrahasto.

Valtion matkailuorganisaation perustamisen jälkeen syntyi useita eri toimikuntia. Perustettiin matkatoimistotoimikunta, ”Nyt lomasuuntana Suomi”-kampanja, valtion moottoriajoneuvotoimikunta,

Matkailuelinkeinon yrittäjäkoulutusta suunnittele- va työryhmä, Pohjois- ja Itä-Suomen työllisyysko- mitea, joka pohti myös matkailuelinkeinon mahdol- lisuuksia työllistäjänä, sekä pelikasinotoimikunta.

Valtio ryhtyi tukemaan ulkomailla Suomeen suuntautuvan matkailun markkinointia ja erityi- sesti pyrittiin panostamaan järvimatkailun kehittä- miseen. Tukeakseen matkailuinvestointeja valtio ryhtyi myöntämään takauksia kannattaviksi arvioi- tujen hankkeiden rahoitukselle.

Organisaatio kehittyi, kauppa- ja teollisuusmi- nisteriöön perustettiin erityinen matkailutoimis- to, jonka toimistopäälliköksi nimitettiin 1.3.1971 lukien Jaakko Paavela. Innostus matkailun valtion

organisaation kehittämiseksi oli merkittävä. Eräät tahot suorastaan puuhasivat ulkomaisten esimerk- kien perusteella erillisen matkailuhallituksen pe- rustamista. Siitä sittemmin luovuttiin ja päädyttiin Matkailun edistämiskeskuksen perustamiseen vuonna 1973. Mitä sen jälkeen on tapahtunut, on toisen artikkelin asia.

Valtion matkailuorganisaatio syntyi varsin no- peassa aikataulussa eikä ilman vastustusta. Oli ta- hoja, jotka olivat sitä mieltä, että valtio ei tarvitse erillistä matkailuorganisaatiota, vaan Suomen Mat- kailuliitto voi edelleen hoitaa valtiolta saamansa avustuksen turvin koko homman.

*Rautatien torin itälaita oli Jaakko Paavelan kuvaamien tapahtumien näyttämönä. SML toimi kuvassa keskellä olevassa ns. Nokian talo-
vosto-nimisen lyhytaikaisen organisaation ytimen. Se puolestaan sulautui 1/3 1973 toimintansa aloittaneeseen Matkailun edis-
tämisi-
vielä osoitteessa Mikonkatu 25 aivan Kaisaniemen puiston tuntumassa. (Kuva: Imants Ostašs)*

